

بسمه تعالی

جلسه یازدهم (آخرین جلسه) روانشناسی رشد ۱۴۰۲/۳/۶

استاد ریحانی

در مبحث ماجراجویی بچه‌ها بحث دوست‌یابی مطرح است در این بحث نظارت لازم باید توسط والدین انجام شود و کمک به بچه‌ها باعث رشد آنهاست در ویژگی بچه‌ها سیستم لینییک بالاتر از سیستم عقلائی فعال است و در این زمینه اثر دارد سه نوع دوستی دوران نوجوانی معرفی می‌کند:

۱- دوستی هم‌جنس و هم‌سال خود که از لحاظ خلقی و عاطفی و اجتماعی باهم می‌شوند در سن یازده دوازده سالگی است و بعد به مرور زمان از هم فاصله می‌گیرند و وابستگی‌شان کم می‌شود و اگر ببینند که خیلی بین‌شان فاصله است دوستی را به هم می‌زنند اوایل نوجوانی به صورت کلونی تیم دارند و آرام آرام خاص می‌شوند بعد شانزده هفده سالگی شخصیت تمایز یافته پیدا می‌کنند. ۲- **دوستی با سن کم‌تر:** مناسبت سنی ندارد و مداخله جدی نمی‌خواهد ولی یک‌جا وابستگی زیاد باعث کشش جنسی در بچه می‌شود و بچه کوچک‌تر چون درک مفاهیم جنسی را ندارد مسیر آماده برای انحرافات جنسی می‌شود قطع و گسترده‌گی این رابطه خوب نیست. ۳- **دوستی نوجوان با فرد مسن‌تر از خود:** مثل همسایه، معلم، فامیل که از لحاظ کاری هنری یا اقتصادی یا مسائل دیگر برای او تاپ باشد. امام صادق می‌فرمایند ناتوان کسی است که دوست ندارد و ناتوان‌تر از آن کسی است که دوستی را که دارد نمی‌تواند نگه دارد لذا بحث دوست‌یابی خیلی مهم است و تأثیری که در رشد دارد می‌تواند همه زوایای وجودی فرد را بگیرد که حتی والدین و خانواده نتوانند آن اثر را و آن رشد را بگذارند در سنین بالا هم همین‌طور است و یا می‌تواند مخرب زوایای انسان باشد اسلام می‌گوید اهل گناه حشر و نشر نداشته باشید چون در شما تأثیر خواهند گذاشت و این مصداق همین مباحث است بچه‌ها را در این زمینه نباید نه تشویق کرد نه منع کرد و خودمان باید زمینه را ایجاد کنیم، دنیا با سختی‌ها پیچیده شده است دائماً در حال امتحان هستیم. پیامبر فرمودند امت من چندجا اشتباه می‌کنند اول این که آرامش را در دنیا دنبالش می‌گردند در صورتی که در آخرت است. درست است که وسایل خانه آسایش ایجاد می‌کند ولی آرامش دست‌یافتنی نیست زوجی که آرامند و مشکلات را حل می‌کنند ولی زوجی در آسایش اند ولی خوشحال نیستند و از بودن با هم لذت نمی‌برند یک موقعی در سختی برای خانواده آرامش را پیدا خواهیم کرد و شما عامل رشد کسی خواهید بود که اول خودتون رشد کرده باشید و در این زمینه ارزشش را دارد که اگر دنده‌هایتان هم نرم شود بچه‌ها در مسیر رشدند و والدین فقط سنگ و کلوخ را باید بردارند و چه اگر تنها بود خطرناک است باید دائماً مشغول باشد مثل نفس که اگر درگیر نباشد به جای دیگر مشغول می‌شود.

علت دوست‌یابی‌های افراطی: با فرد مجرد بزرگسال دوست می‌شوند که او کاریزمایی داشته که فرد را به خود جلب کرده مثل حرفه، هنر و یا ویژگی اخلاقی علت اول: ۱- مجرد بودن فرد بزرگسال که به خاطر دلایل مختلف

مجرد مانده است مثل نداشتن الگوی مناسب رابطه بد والدین یا این فرد حاصل والدینی است که تمام زندگی شان این بچه است و اگر خلأ عاطفی باشد چسبندگی ایجاد می شود در نوجوان اصطلاح شخصیت زدگی هسته اصلی شخصیت بچه ها را تهدید می کند تهدیدها سرزنش ها و انتقادهای شدید و مداوم در خانواده به مرور باعث می شود که نوجوان از والدین فاصله بگیرد و موجب سردرگمی او شود در صورتی که او الگو و تکیه گاه می خواهد.

۲- عشق و زیبایی انسان فطرتاً زیبا پسند است مثل دوست داشتن رودخانه گل گیاه و زیبایی های این جهان این عامل می تواند به شکل گیری دوستی ها تأثیر بگذارد مثلاً دوست نوجوان زیباست و فرد می خواهد مثل او لباس بپوشد و با او بیرون برود مرتب با او عکس بگیرد از او الگوپذیری می کند از او فاصله نمی گیرد و همه برنامه هایش را با او تنظیم می کند. ۳- توجه بیش از حد به نوجوان که نتیجه آن عاملی است که بچه ها در صحنه ی مدرسه کاری اجتماعی را انجام می دهد و درخششی ایجاد می کنن که مورد حسادت واقع می شود و آماده برای یکسری انحرافات می شود این حسنی برای خود و دوستش ایجاد می شود دوستانش به او حسادت می کنند و می خواهند خرابش کنند.

برخورد با دوستی های افراطی: ۱- بزرگسال باید گفت خودت را پاک نگه دار چون خودش هم نفهمیده است چه اتفاقی افتاده است به نوجوان هم باید توصیه داشت و یک تعادل بخشی در توجه معلمان به شاگردان باشد سوگلی پروری در این جا مناسب نیست، ۲- جایگزین کردن یک رشته فعالیت های ذوقی هنری فکری و عملی لازم است به طور مثال اگر فرد ورزشی علاقه دارند با یک مهارت ورزشی که انرژی اش تخلیه شود او را درگیر کرد، ۳- روابط را کنترل و محدود کرد نه شلاقی عمل کرد و نه محدودیت ایجاد کرد قطع رابطه فوری مناسب نیست.

بحث توصیه حیات عاطفی نوجوانان: آن ها فارغ از کارهایشان باید یکسری خلوت با خود داشته باشند آن ها در ابتدا مشغول فیزیک هستند به مرور وارد مسائل روانی و تمایلات وابستگی عاطفی در آن ها ایجاد می شود و کشش به سمت مخالف وجود می آید اگر والدین ویژگی های روانی را خوب کنترل کنند و نوجوان را تغذیه کنند در این زمینه او به این حالت می ماند تا به بلوغ عاطفی و اقتصادی و غیره برسد.

قول دقیق و مکانی و زمانی به او ندهید حس بچه ها را باید درک کرد در بسیاری از مسائل نباید تا بو بکنیم چون در ازدواج و آینده دچار مشکل می شوند. در خانه لباس مناسب بپوشید تمایلاتش را پیدا کنید تا حریص نشود، مثلاً به او بگویید برویم کوه برویم پارک برویم تفریح تا با نفر دیگر از این حس القا نشود. بلوغ جنسی در سن سیزده چهارده سالگی شکل می گیرد ولی بلوغ اجتماعی در بیست و پنج سالگی شکل می گیرد خداوند این فاصله سنی را قرار داده است تا در این مدت نوجوان مثل کیسه بوکس که ضربه می زند تا ماهیچه هایش را تقویت می کند تا زمان لازم استفاده اش برسد، از این طریق نوجوان هم در این شرایط های مکرر جنسی قرار می گیرد تا صبوری را یاد بگیرد و قوی شود و تداخلی بین بلوغ اقتصادی و بلوغ جنسی پیش نیاید و ازدواج موفق پیش آید.